

LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32) Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 44.

KETVIRTADIS, LAPKRICIO-NOV. 12, 1953

VOL.-METAI XXXVII

Dienos Klausimai

Lapkričio 3-čios balsavimuose demokratai daugiau negu republikonai. Stambiamsi jų laimėjimas: New Jersey valstybėje gubernatorium išrinktas demokrat Robert B. Meyner, U. S. Atstovų Butan istas demokratas Harrison A. Williams, Jr. Šioje valstybėje per paskutinius dešimt metų republikonai turėjo viršų. Virginija valstybėje gubernatorium išrinktas demokratas Thomas Stanley. Abi partijos dėjo dideles pastangas pakreipti rinkimus savo naudai. New York'o miesto majoru išrinktas demokratas Robert F. Wagner, Jr., kuras republikonų kandidatą Harold Riegelman pralenkė net arti 400,000 balsų. Tik Pensylvanijoje republikonai geriau pasirodė į savo "koloniją" susigrąžindami Philadelphia. Iš lapkričio 3-čios davinų abiejų partijų strategai daro išvadą, kas gali įvykti 1954 metais kongresiniuose rinkimuose. Demokratų vadai įsitikinę, kad kongresas pereis jų kontrolėn. Beje, kai kur lokaliniuose rinkimuose į ofisus yra išrinkta ir lietuvių.

Lapkričio 6-tą sovietinė Rusija minėjo raudonosios revoliucijos 36-ją metinę sukaktį. Kaip jau paprastai, didžiausios iškilnės įvyko Maskvoje. Sukakties proga, sovietų prezidentas maršalas Vorosilov pasakė kalbą, kurioje bolševikų vadams įprastu būdu atakavo vakariečius, ypačiai U. S., būk ši šalis vedanti prie naujo pasaulinio karo. Amerikiečiai esą griaua galimybes sušaukti konferenciją Korėjos reikalui, tikslu paskandinti azijatus kraujuose, taipgi trukdo Vokietijos problemas išsprendimą. Pažymėtina, kad tą pačią dieną Maskvos atstovas Višinskis Jungtinėse Tautose irgi pasakė propagandinę kalbą, kuri savo turiniu sutampa su Vorosilovo kalba. Višinskis kaltino, kad U. S. užsieninė politika yra paremta ginklais—batalionų skaičiais ir jų kokybe, kad ši šalis vedanti prie naujo karo, kurį vakariečiai tikisi laimėti vartojant pavojingiausias ginklus. Matot, komunistų vadai ciniška propaganda vis dar tikisi nublofyti pasaulį ir pateisinti savo imperialistinę ir kriminališką politiką.

Adriatikos jūros uoste—Trijeste—mieso, kurioje gyvena nos riaušės. Britų suorganizuota ir išlavinta policija pasirodė bejėgė išlaikyti tvarką. Turi įsikūsti okupacinė kariuomenė—amerikiečiai ir britai. Per tris riaušių dienas žuvo 6 asmenys, virš šimto sužeisti. Pasinaudojami Trijeste įvykiais, Italijos kraštutiniai elementai—komunistai ir fašistai—rengia protesto demonstracijas nukreiptas prieš amerikiečius ir britus. Šie įvykiai žymiai komplikuoja Trijeste problemas išsprendimą, patenkinant Italiją ir Jugoslaviją.

Sovietų Rusija atmetė U. S., Anglijos ir Prancūzijos pasiūlymą šaukti keturių valstybių užsienio reikalų ministrų konferenciją svarstyti Vokietijos ir Austrijos problemas. Maskva sugalvoja visokias kliūtis ir išsisukinėjimus. Tas dar kartą parodo, kokia "taika" yra jos planuose.

APLIKACIJOS NAUJŲ NARIŲ PLAUKIA

DABAR YRA PATOGUS LAIKAS PADIRBĖTI SUSIVIENIJIMO AUGINIMUI

Šią savaitę Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

101 kp. Chicago, Ill.—Lekštutis, Juozas	Lipčienė
101 " Chicago, Ill.—Jankevičius, Jeronimas	"
101 " Chicago, Ill.—Liorencas, Jurgas	"
101 " Chicago, Ill.—Karalis, Alfredas S. (Juv.)	"
34 " Kingston, Pa.—Karnoskas, Denis W. (Juv.)	Karnoskas
34 " Kingston, Pa.—Karnoskas, Mary A. (Juv.)	"
115 " Brooklyn, N. Y.—Mardosas, Alfonsas	Bobelis

Siame sąraše matome veiklius ir užgrūdintus naujų narių verbuotojus—101 kp. organizatorė p. URSULĖ LIPČIENĖ, 34 kp. organizatorių ALFONSA KARNOSKĄ ir 115 kp. organizatorių BRONĖ BOBELI.

Susivienijimo vadovybės atsikreipimas į kuopų organizatorius, valdybų pareigūnus ir paskirus narius randa palankaus atbalsio. Aplikacijos pradeda gausiau plaukti.

Svarbu dar prieš Naujus Metus padidinti organizaciją nariais. Todėl visi organizacijos veikėjai ir bičiuliai patis į patį stokitė darban. Artėja adventas, dvasinio susikaupimo ir kilnių darbų laikas. Panaudokime šį laiką fraternalinei veiklai—artimo meilės veiklai. Jūsų įrašyti nariai Susivienijime turės gerą protekciją ligų nelaimėse (apsidraudę ir pašalpos skyriuje), o jų pašalpgaviai—jų artimiausieji—bus aprūpinti protekcija nario mirties atveju.

KUOPOMS IR APSKRITIMS LABAI SVARBU

Pasaulio Lieuvių Žinios

Veda BALYS BRAZDŽIUS

LIETUVA. Šiuo metu Lietuvoje darbo stovyklos yra šiose vietose: Klaipėdoje, Šilutėje, Telšiuose, Kaune, Vilniuje, Praveniškiuose, Gaižūnuose, Pabrangėje ir kitur. Žmonės į jas yra kemsami už menkiausias prasilenkimas su okupanto įstatymais.

— Iš Lietuvos gautomis žiniomis, ten mirė Antanas Čerkečiūnas, dirbęs Miškų departamento centrinėje įstaigoje, buvęs Kauno miškų urėdas.

— Duseikių durpyne (Telšių apskr.) durpes kasa moterys. Šis darbas yra labai sunkus, bet kasgi lietuves moteris užsto: įsako ir turi dirbti.

— Karo Muziejus pertvarkytas rusiškai: jo aikštė pavadinta Jachonio vardu, išmesti Vytauto Didžiojo ir kitų Lietuvos kunigaikščių biustai, įstatyti komunistų.

— Vienas anglų jūrininkas, Stanley Brennen, susitumdė su rusais Klaipėdos uoste ir pateko kalėjimam. Buvimo laiką gaudavo valgyti tik sušvinkusių kopūstų sriubos.

— Lietuvoje yra įsteigta marksiizmo-leninizmo katedra, kurioje aspirantai labai blogai mokinasi—per kelis metus vos 8 apgynė disertacijas. Aišku, lietuviui to mokslo nenori, bet kad būtų saugiau, įstoja, nes kitaip

— Kauhė ir kitur Lietuvoje vyksta spekuliacija. Komunistai su ja kovoja, bet žmonių nabaudo nei skaudžiausias bausnės. Bado šmėklai siaučiant, gyventojai stengiasi kaip įmanomi tuos jos gintis. Apie spekuliaciją Lietuvos net "Pravda" parašė.

— Kauno miesto ligoninėje įrengė pulkininko Butkaus žyma. Plk Butkus dabar gyvena J.A.V.

PRANCŪZIJA. Rojmeto mieste įvyko Pax Romano įstojų katalikų tarptautinis kongresas, lietuvius jame atstovavo ministras Turauskas. O Hagoj u-nimo manifestacijoj lietuviu-atstovavo studentas R. Bačkis Paryžiaus.

AUSTRALIJA. Adelaitė-tuviai neteko visuomenininkų veikėjo Celestino Petriko. Šis buvo Lietuvos sayonaris, bps bolševikų kankintas. Lietuva-bai mylėjo ir ištikimai jai rbo. Rašė laikraščiuose, vienuku buvo karo korespondentu.

KOLUMBIJA. Gen. V. galiūnas-Glovackis gyvena b-liubijoj, bendradarbiauja t. Lietuvoje. Čia gyvena ir rtojo P. Pietarij duktė Antan-Polupšvienė (Cali mieste). Iš-šytojas P. Pietaris yra ms prieš 50 metų.

V. VOKIETIJA. Ants Liutkus, daillinikas ir diplic-tinės tarnybos narys atvykęs Prancūzijos į VLIKĄ uži Užsienio Tarnybos valdy pavaduotojo pareigas.

— Prie Hamburgo buvus stovyklose dar tebegyvena t. lietuvių. Jie kenčia šaltį, s-dinės patalpos neturi langu, mentinės grindys. Jie gauna-žas valstybines pašalpas: iš-gruotai dėl įvairių kliūčių ne-

ĮVYKINT NUSTATYTI KVOTAS, KAD GALETŲ PASIŪSTI Į SEIMINĮ SĄRYDĮ—SPORTO IR MENO RUNGTYNES—PARINŲS TALENTUS SUSIVIENIJIMO IŠLAIDOMIS. La greitai bėga ir nepajusime, kaip seimas ateis.

Jei tik iš visų kuopų naujų narių aplikacijos, šis Jaunimo Sąskrydžio is tikrai pasiseks ir jo daviniais galesime visi pasidžgti ir pasididžiuoti.

ITALIJRomoje viena aikštė bus pavata Lietuvos vardu. Toji aikštėdasi Parioli zonoje, viena gražiausių, kur gyvena įvairvalstybių diplomatai.

— RomoŠv. Grigaliaus universitetas ventė 400 metų sukaktį. Šiaruniversitete teologija dėsto kas Ant. Luima. Ji yra baigė va cilė lietuvių.

JAV. Dainkas Adomas Galdikas švenč 60 metų sukaktį. Jis savo kintais yra labai plačiai žinomas juose vaizduoja Lietuvą.

— Solistauzė Augaitytė Philadelphiajygyvo pagerbta jos 20 metų darbokakties proga.

— New Yke sekmingai koncertavo sočė Kardelienė su pianistu Sngveičium, o Cleve-lande Chicās vyrų choras vad. muz. Br. Jušo, su solistu St. Baranausku

— New orke įvykstančioje tarptautinėje parodėje lietuvis

LRKSA 1-SIOS PENNA APSKRITIES SUSIRINKIMAS SVARSTĖ VAJAUS REIKALUS

Šių metų lapkričio mėn. 1 d. 2 val. po pūt. New Philadelphia, Pa., lietuvių Saldžiausios Jėzaus Sirdies prapjios mokyklos patalpose įvyko LRKSA 1-mosios Penna. Apskrities susirinkimas.

Tame susirinkime dabar vykstanojo Jaunimo Sąskrydžio Vajaus proga taip pat dalyvavo ir atitinkamus pranešimus bei paaiškinimus padarė ar žodį tarė Centro Sekretorius Wm. T. Kvetkas, LRKSA Labdarybės Komisijos pirmininkas Pranas Jurevičius, 5-tosios Penna. Apskrities pirmininkas A. Norvaisa ir Centro pareigūnas Henrikas Malinauskas.

Po praėjusio susirinkimo protokolo ir šią vasarą 1-mosios Apskrities surengto išvažiavimo finansinio raportu skaitymo ir kitų einamųjų reikalų svarstymo, kalbėjo Centro Sekretorius Wm. T. Kvetkas apie šio Jaunimo Sąskrydžio Vajaus tikslus ir kvietė visus kuopų sekretorius bei veikėjus nuosirdžiau pasidaruoti, kad šio vajaus rezultate įvyksiantis Jaunimo Sąskrydis būtų gausnesnis ir sekmingesnis. Taip pat primindamas šio mėn. 27-28 d.d. Chicagoje įvyksiantį Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamą Kongresą, Centro Sekretorius trumpai nušvietė ALTO pastaruoju metu nuveiktus darbus ir kvietė ir toliau tiek finansiniai, tiek moraliai remti ALTO veiklą.

Chicagoje įvyksiančio Visuotinio Kongreso proga 1-moji Penna Apskritis paskyrė ALTUI \$10.00 auką.

1-mosios Penna. Apskrities pirmininkui ir LRKSA išdo globėjui Vincui Abramaičiui užklausus apie organizacijos nariams siuntinėjamus laiškus, išsamius paaiškinimus suteikė ir apie platinėnės LRKSA propagandos išvystymą keletą žodžių tarė Centro pareigūnas H. Malinauskas.

moterys rengiasi dalyvauti jungtinėmis jėgomis. Parodos komisijos pirmininke yra Vincė Jonuškaitė ir Šimėnienė.

Chicagoje negailestingai mirtis ištraukė iš mūsų tarpo prof. dr. Juozą Zupkų ir lietuviškoje kūryboj besireiškiantį kun. Kirvelaitį. Jie vos peržengė 55 m. amžį, dėl sunkių pračityje išgyvenimų ir įsiskverbusių ligų užgeso. Lietuvai tokių darbininkų žmonių begalo gaila.

— Chicagoje universitete baigė ir magistro laipsnį įgijo lietuvių I. Namajuškaitė. Vokietijoj neteko motinos, o 1941 tėvą bolševikai ištrėmė į Sibirą. Matome, kaip vargingomis sąlygomis Lietuvos jaunimas pasiekia aukštą mokslą.

— Chicagoje mokytojas Ant. Gulbinskas pravedė Aukšt. Lituanistikos mokykloje rinkliavą Vasario 16 gimnazijos naudai. Mokytojų Sąjunga rinkliavą tęsia ir tikisi pagelbėti gimnazijai.

— Lapkričio mėn. 28-29 d.d. Chicagoje įvyks Amerikos Lietuvių Ekonominė konferencija.

— Lapkričio 15-tą Chicagoje bus didelė ateitininkų šventė, iškilmingas pasidėjimas, įteikimas ženkleliu. Prof. S. Sužiedėlis, "Darbininko" redaktorius laikys įdomią paskaitą. Moksleivių organizavimui labai uoliai dirba Alekas Šatas.

KOKIĄ GYVYBĖS APDRAUDĄ PASIRINKT

NUO TINKAMOS RŪŠIES PASIRINKIMO PRIKLAUSO IR TOLIMESNIS APDRAUDOS IŠLAIKYMAS

Rašo HENR. MALINAUSKAS

Ne vienam apsisprendusiam paimti gyvybės draudimą kartais iškyla klausimas: "Kokios rūšies gyvybės apdraudą pasirinkti?" Toks klausimas kilo man įstojant į Lietuvii R. K. Susivienijimą Amerikoje, tokį pat klausimą stato sau ir kiti į šią organizaciją įstojantys asmenys.

Jeigu į tokį klausimą atsakytume tik trumpu sakiniu, kaip "Pasirink tokią, kokią išneša tavo kišenė", tad aišku, jog toks atsakymas netik kad negalėtų būti vertinamas, kaip atsakymas, bet dar ir nevieną papiktintų bei užgautų. Štai, kodėl žemiau sekančiose eilutėse ir noriu pasidalinti su skaitytojais mintimis apie apdraudos rūšies pasirinkimą.

LRKSA teikiamas gyvybės apdraudas pirmiausia tenka suskirstyti į dvi pagrindines rūšis: gyvybės apdraudas ir taupymo-gyvybės apdraudas. Prie pirmos apdraudų grupės priklauso "20 Year Payment Life" ir "Life paid up at age 85" apdraudos, prie kurių čia pirma ir sustosime.

Neperdėsiu sakdamas, kad daugiau kaip pusė visų nuo 1947 m. į LRKSA įstojančių žmonių pasirinkdami apdraudas turi galvoje tokį draudimą, kuris nario mirties atveju suteiktų šeimai reikalingas lėšas padengti susidarancias palaidojimo bei kitas išlaidas. Tokiam, sakyčiau, pagrindiniam apdraudės tikslui bene plačiausiai šiandien vartojama apdraudos rūšis yra "20 Year Payment Life". Ši apdraudos rūšis yra populiari dėl palyginti neaukštų už ją mokesčio ir patogio dėlto, kad mokesčiai už tokią apdraudą yra mokėtini tik per 20 nuo įstojimo į organizaciją metų. Gi svarbiausia šios rūšies apdraudos populiarumo priežastis yra tame, kad ji yra taupi ir per 20 mokėjimo metų narys mokesčių formoje įmoka tik apie ¼ pilnos jo apdraudos vertės. Pavyzdžiui "20 Year Payment Life" \$1,000 sumoje apdraudon įstojes 30 m. amžiaus asmuo per 20 metų mėnesiniais mokesčiais įmokėtų \$734.40, gi, ankstyvesnės ar 20 mokėjimo metų terminui pasibaigus, mirties atveju, jo pašalpgaviui būtų išmokama pilna apdrauda.

Aukščiau paminėtieji faktai ir sudaro priežastis, kodėl "20 Year Payment Life" apdrauda yra viena iš primintinausių ir plačiausiai vartojama.

Sekanti tokiam pat tikslui tarnaujanti apdrauda yra "Life paid up at age 85", kuri yra kartu ir pigiausia apdraudos rūšis. Turint galvoje, kad tokios apdraudos mokesčiai turi būti mokami iki apdraustajam sulaukiant 85 metų amžiaus, ši apdrauda yra itin patartina vyresnio amžiaus žmonėms.

Taupymo-gyvybės apdraudos rūšys yra sekančios: "20 Year Endowment" ir "Endowment at age 65". Šiose apdraudose per visą poliso galiojimo laiką už apdraustojų gyvybę yra iš organizacijos pusės nešama pilnos apdraudos atsakomybė, o polisui pribrendus pilna apdrauda yra išmokama pačiam nariui. Tokių taupymo-gyvybės apdraudų mokesčiai yra aukščiausi ir todėl dažnai neįkvepiamai kišenei jos yra "įkandamos".

Piniginiai išsigalintys žmonės "20 Year Endowment" apdraudas gan dažnai ima savo vaikams, kad jiems subrendus tokia apdrauda sudarytų finansinį pagrindą pradėti ar tęsti mokslą aukštojoje ar kitose mokyklose. Gi "Endowment at 65" sudaro šokią tokią paspartį prie senatvėje gaunamos socialinio draudimo pensijos.

Nuo tinkamo apdraudos rūšies pasirinkimo priklauso ir tolimesnės apdraudos išlaikymas. Patirtis yra parodžiusi, kad kairurie asmenys paėmę peraukštas apdraudos rūšis neįstengė tęsti mokėjimų ir anksčiau ar vėliau tokias apdraudas pametė.

Štai, kodėl, kad nesudarius sau bereikalingų nuostolių, ir yra verta geriau pagalvoti bei pasvarstyti kokios rūšies gyvybės apdraudą pasirinkti.

ja tiesą, skelbdami, esą, "buržuazijos viešpatavimo metais valdantieji sluoksniai ir jiems parduodant muzikai stengėsi pažeminti ir nutylėti M. Petrausko nuopelnus tautinei lietuvių kultūrai"...

Bahrein, Persija.—Lapkričio 9-tą mirė Saudi Arabijos karalius Ibn Saud, 73 metų amžiaus. Jis buvo turtingiausias pasaulyje asmuo, vien tik iš aliejaus jo metinės pajamos siekdavo virš 200 milijonų dolerių.

La Paz, Bolivija.—Lapkričio 9-tą vyriausybės jėgos numalšino dešiniųjų sukilimą. Kovose 13 asmenų žuvo, 29 sužeisti.

Manila, Filipinai.—Lapkričio 10-tą prezidentinių rinkimų riaušėse žuvo 3 asmenys, keli sužeisti. Tvarkai palaikyti iššaukta kariuomenė.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE OFICIALUS ORGANAS

GARSAS

Išleina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:

Jung. Am. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsieniose metams \$3.00

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

VISUOTINO AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO IŠVAKARĖSE

Amerikos Lietuvių Tarybos saukiamas Visuotinis Kongresas įvyks šių metų lapkričio 27 ir 28 dienomis, Morrison viešbučio patalpose, Chicagoje.

Į kongresą atstovus gali siūsti visos draugijos ar organizacijų skyriai, neatsižūrint didumo. Dėlto visos Susivienijimo kuopos gali rinkti ir siūsti savo atstovus.

Kongreso proga Chicagoje įvyks Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos Tarybos, BALFO ir kitų centrinių organizacijų konferencijos.

Visuotinis Kongresas yra svarbus dalykas. Jis turės parodyti mūsų vieningumą, organizacinį pajėgumą. Kuo kongresas bus gausingesnis, tuo jo priimtoms deklaracijoms ir nutarimams bus svaresni.

Reikia pasakyti, kad pasidėkiant Amerikos Lietuvių Tarybai, kurią sudaro visu patriotinių srovių atstovai, yra daug pasidarbavusių Lietuvos išlaisvinimo akcijoje, su ja rimtai skaitosi pačiame Washingtone. Jei turime Amerikos Lietuvių Balsą, tai yra daugiausia ALT nuopelnas. Jei džiaugiamės, kad minint Vasario 16-tą iš U. S. kongreso tribūnos prabyla daugybė senatorių ir kongresmenų, tai irgi daugiausia Tarybos nuopelnas. Pasidėkiant Tarybai, U. S. Atstovų Butas priėmė Kersteno rezoliuciją, kuria pasiremiant bus pravestas nuodugnus tyrinėjimas brutalaus Pabalčio valstybių užgrobtimo, apgaulingų rinkimų ir genocido vykdomo lietuvių, latvių ir estų tautų sunaikinimui.

Lietuvos išlaisvinimo akcijos vedimui reikalingi pinigai. Dėlto renkant atstovus į Visuotinį Kongresą, reikia paskirti ir aukų. Kurios draugijos ar kuopos neįsiga- lės ar susilaikys nuo siuntimo savo atstovų, vis dėlto vertėtų paskirti auką.

Pačioje Lietuvoje mūsų broliai ir seserys už savo laisvę aukoja pačias didžiausias aukas—savo sveikatą ir net gyvybę. Toliausias Sibiras nuklotas mūsų tautos kankinių kaulais, pačioje Lietuvoje vedama žūbtinė kova už tautos gyvybę. Partizanų patalas—drėgnos miško samanės, arba baltasis sniegas. Mūsų gi duoklė tautos laisvei—mūsų vieningumas ir piniginė auka.

Tegu šis Visuotinis Kongresas virsta mūsų susipratimo ir neatlaidžios kovos manifestacija.

LIET. VYČIŲ JUBILIEJINIO SEIMO PRIIMTOS REZOLIUCIJOS

Lietuvos Vyčių atstovai, susirinkę į savo Jubiliejinį Seimą š. m. rugpjūčio 27-30 dienomis Boston, Mass., ir išsklaidę paskutinę seimo dieną J. E. vyskupo Brizgio pamokslą ryžtasi daugiau dėmesio kreipti į katalikišką veikimą kovojant už katalikų vaikų teises mokyklose, reikalaujant tikybos dėstymo valdžios mokyklose, etc.

KAD: Lietuvos Vyčių organizacijos pagrindiniai principai negali būti keičiami paprastos rezoliucijos keliu, bet toks pasiūlymo projektas prieš įnešant į metinį seimą turi būti priimtas 2/3 veikiančių kuopų ir raštu patvirtas L. Vyčių Centro Valdybai prieš L. Vyčių Seimą, kuriam ji turi būti pateikta. Pagrindiniai principai yra: 1. Obalsio keitimas. 2. Organizacijos vardo keitimas. 3. Priėmimas ne lietuvių. 4. Priėmimas ne katalikų.

L. Vyčių Jubiliejinis Seimas reiskia padėką "Vyties" redakto- riui dr. Juozui Leimonui ir redaktoriaus pagalbininkei Felicijai Grendai už jų didelį pasišven- timą redaguojant mūsų žurnalą "Vyties", ypač už jų dideles pas- tangas įdėtas į paruošimą to gra- žaus, išpildingo Jubiliejinio "Vy- ties" numerio.

Išteigti specialų pagarbos ženklą nelietuviui daugiausiai pasi-

KAN. J. B. KONČIUS ATKIPE DĖMESĮ Į EUROPO TREMTINIUS

Š. m. spalio mėn. 28 d. New Yorke, Carnegie Endowment International Center patalpose, buvo didžiųjų Amerikos šalpos or- ganizacijų metinė konferencija.

Joje dalyvavo apie 80 stambiu- jų, Amerikos valdžios pripažintų šalpos organizacijų atstovų. Iš Washingtono konferencijon bu- vo atvykę Mr. Ugo Carusi, pa- bėgėlių ir imigracijos reikalams direktorius, Mr. L. A. Dawson, Presidential Escapee programos viršininkas, Mr. W. H. McCahon, Valstybės Departamento direk- torius šalpos organizacijų reika- lams, Miss Joan Kain, jo padė- jėja, Miss Alice Cohn—United Nations Office of High Commis- sioner for Refugees atstovė ir kt.

Šioje konferencijoje BALFą at- stovavo jo pirmininkas kan. J. B. Končius ir reikalų vedėjas P. Minkūnas.

Iš šalpos organizacijų padary- tų pranešimų išryškėjo, kad jos didžiausią dėmesį nukreipė į Ry- tų Vokietijos pabėgėlių, Graiki- jos, Izraelio, Indijos, Pakistano, Korėjos ir kitų Azijos kraštų šė- pimą.

Gavosi ne tik išspūdis, bet ir pa- daryti pranešimai patvirtino, jog 200,000 įvairių tautybių Antrojo Pasaulinio karo tremtinių, liku- sių vakarų Europoje, yra visai pamiršti. Apie jų sunkią būklę ir šalpos reikalingumą neužsimi- nė nei vienos organizacijos ats- tovas. Atrūdė, kad europiečių

tremtinių šelpimas omas kaip ir baigtu. Konferencijai bantis, kan. J. B. Končius, visiką sekęs jos darbus ir matas, jog Europos tremtiniai imenami, paprašė balso. Jis skaršta ir ilga kalba nupiešė įjusio ka- ro tremtinių dabą padėti, primindamas, kad avertieji kraštai ir iš jų pabgyventojai yra Teherano. Jis ir Pots- damo pasitarimų aulį ir kvie- tė konferencijoj dalyvinti or- ganizacijas iš naujasirūpinti politinių beglių padni, nes jie yra palikti vien buio prieš malonei.

Po kan. J. B. Kocaus jaut- rios ir vaizdingos kės, konfe- rencijos dalyviai puto kaip ir nejaukiai. Jie tam prisipa- žino, kad svarbiojielpiamųjų kategorija visų yra iemesio iš- leista. Po to ir kiti lyviai pa- kėlė balsą ir patviro kan. J. B. Končiaus iškeltifaktus.

Pagaliau, pasikeitnuomonė- mis, šalpos organizacij atstovai nutarė iš naujo susimėti Ant- rojo Pasaulinio karčukų padė- timi, ir tam tikslu atgaivinti tarp-organizacinę šaops komi- sija, kuri ypač rūpinti užsiliku- sių Vokietijoje treminių šelpi- mu ir jų įkurdinimu.

Jei esantieji Euroje tremti- niai vėl pajus šalpi organizaci- jų naują paramą, t bus nuop- elnas kan. J. B. Kofiaus, nuo- lat besisielojančio vū benamių žmonių likimu.

IŠ VLIK'O VYKDOMOSIOS TARYBOS VEIKLOS

VLIKo Vykdomosios Tarybos pastaruju metu savo veiklą ple- čia ypač dvejose srityse. Pirmo- je eilėje rūpinamasi kuo ga- lint prisidėti prie Kersteno re- zoliucijos įvykdymo. Lietuvių bei Išlaikyti Taryba yra paprašiusi įvairių kraštų lietuvių bendruo- menes surinkti visą turimą me- džiaga, dokumentus, liudytojų pavardes, kurie galėtų suteikti parodymų JAV jau sudarytai ko- misijai iširti Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų okupaciją ir Lie- tuvos gyventojų persekiojimus. Šiuo metu bendruomenių orga- nai parenka liudytojus Vokieti- joje ir kituose pasaulio kraštuose, išskyrus JAV, kur jie apklau- sinėjami, jų parodymai užproto- koluojami ir po to siunčiami į ALT Amerikoje.

Netenka abejoti, kad Kersteno Komisijos darbas, paremtas šim- tams gyvųjų liudytojų apklausi- nėjimu, bus sėkmingas ir kad Komisija, savo darbą baigusi, ga- lės JAV Kongresui pateikti la- bai svarbių dokumentinių duome- nių apie klatingą Lietuvos ir ki- tų Baltijos kraštų okupaciją ir beatodairinį gyventojų naikini- mą per visą abiejų okupacijų lai- ką.

LIT pastaruju metu pradėjo vykdyti knygų paskirstymo pla- ną visiems lietuvišems židiniams visame laisvajame pasaulyje. Neseniai išgauta daugiau kaip 10- 000 egzempliorių knygų, tarpe jų per 1,500 egz. vadovėlių, apie 5,000 egz. vaikų literatūros, apie 2,000 egz. beletristikos, apie 1,000 egz. poezijos knygų, 700 egz. gaidžių rinkinių ir kt. LIT suda- rytu planu visos tos knygos nu- matytos paskirstyti pirmoje ei- lėje lietuviškosiomis mokykloms, bibliotekoms, darbo kuopoms Vo- kietijoje, atskirioms šeimoms ir kt. Tuo būdu lietuviškųjų kny- gų tūkstančiais egzempliorių pa- siuntimas į lietuvių kolonijas Europos kraštuose, Pietų Ame- rikoje ir Australijoje, tikima, ga- lės žymiai prisidėti prie lietu- viškosios palaiikymo, o ypač prie jaunosios kartos auklėjimo tau- tine dvasia.

VLIKo Vykdomosios Tarybos Informacijos Tarybos veikla pastaruju metu reiškiasi dau- giu propagandinėje srityje, tei- kiant informacijų apie Lietuvą, Sovietų okupaciją, žygius išlais- vinimo reikalais etc. ne tik lie- tuviui, bet ir įvairioms kitoms

BENTLEY LANKESI ROMOJE

Š. m. spalio 5-11 d. d. Romoje lankėsi JAV Kongreso republi- konų atstovas iš Michigan ir Kersteno komisijos narys Alvin Bentley su žmona.

Jų garbei LDŠ ministeris S. Lozoraitis su žmona ir Lietuvos ministeris prie Sv. Sosto S. Gird- vainis, grįžęs į Romą po gydymo- si, suruošė pusryčius, kuriuose, be svečių A. Bentley ir žmonos, dalyvavo ir buv. Vengrijos ats- tovas prie Sv. Sosto ir vengrų Kat. Akcijos pirmininkas baro- nas G. Apor, JAV ambasados Romoje 1-sis sekretorius E. L. Freers su žmona, "Bassler Nach- richten" korespondentas Italijoj ir pasiuntinybės sekretorius.

Pusryčių metu A. Bentley pa- kėlė tostą už Lietuvos nepriklau- somybės atstatymą. Jam atsakė ministeris Lozoraitis, kviesdamas susirinkusius pakelti taurę už Jungtines Amerikos Valstybes, kurių politika sudaro svarbiausią pagrindą tiek lietuvių tautos, tiek kitų Sovietų Sąjungos pa- vergus tautų viltims ir siekimams atgauti savo nepriklausomybę.

A. Bentley turėjo su minist- riais Lozoraičiui ir Girdvainiui il- gą pasikalbėjimą, kurio metu bu- vo aptarti klausimai, susiję su Kersteno komisijos darbais ir su Lietuvos byla.

NAUJI LEIDINIAI

(Atsiųsti paminėti)

"SIELA UŽ SIELĄ". D. Pilla. Vertė kun. Antanas Saba- liauskas, S.D.B. Išleido Salezie- čių Spaudos Studija. 303 pusl. Kaina \$2.00.

"NUO IMSRĖS IKI ORINO- KO—per fakirų žemę". Kun. An- tano Sabaliausko—lietuviuo misi- jonieriaus atsiminimai, išpūdziai, pergyvenimai Europoje, paslap- tingoje Indijoje ir Pietų Ameri- koje. Išleido Venta 1951. 219 psl. Kaina \$2.50.

dosso mitybos. Praręgė Kun. P. Sabaliauskas. Sp. Immaculata 1953. 130 pusl. Kaina 50 centu.

Aukščiau minėtas knygas iki šių metų Kalėdų galima užsisa- kyti pas salezietį misijonierių kun. Antaną Sabaliauską, 2745 W. 14th St., Chicago 32, Ill. Knygų pelnas eina lietuvių sale- zietėi Italijoje gimnazijos nau- dai, urioje mokosi ir į kunigus misijonierius ruošiasi 40 lietuvių nettingų berniukų, ir misijų naud.

TA YRA MANO, KAIP LIETUVIO PAREIGA

Nv Yorke BALFo vajuas kvimė aukoti išgirdo net labai tolyvėnau lietuviui. Štai vienas buv. tremtinys (pavardės prašo neelbti) iš San Francisco atsi- siūtė BALFui penkiasdešimt dolių ir rašo, kad iš jų 25 dol- ski lietuvių gimnazijai Vokie- tijir kitus 25 dolerius tremti- niųpalai.

Jokios padėkos prašau nes- kiti, tai yra mano, kaip lie- tuvio pareiga, atvykusio iš Vo- kijos ir ši turtingą šalį prieš- kėis metas,—baigia savo lai- škaiklaus aukotojas, bet supran- tateikala aukoti tiems, kurių paty pats neseniai yra buvęs.

ANKOSI BONNOJE

omis dienomis PLB Vokie- ti Krašto Valdybos pirminin- k Pr. Zundė, išdinininkas J. Gža ir Vasario 16 Gimnazi- jldirektorius A. Giedraitis lan- kpas viceministerį pabėgėlių rilmams Bonnoje. Viceminis- tris buvo nušviesta Vasario 16 Gnazijos padėtis, pastangos įdinti ją nuosavuose rūmuose prašyta, kad vokiečių val- ciateityje gimnaziją daugiau mtu.

emtyje kasmet vyksta Ma- bos Lietuvos Tarybos suvažiā- ni, į kuriuos renkasi MLT ai aptarti savo organizacinių alų pasidalinti mintimis ir rsti, kaip mažlietuviui veikia se pasaulio dalyse. MLT su- suk 50 narių, iš kurių 15 jau išsikėlė gyventi į užjūrį. Šie- ninis suvažiavimas įvyko spa- 11 d. Lubecke.

Pavergtoje Lietuvoje

KUR NERIS TARP KOLCHOZŲ VINGIUOJA

1945 metais papuoliau sovietų belaisvėn Karaliaučiuje. Su tūks- tančiais kitų tokio pat likimo draugu buvau uždarytas karo be- laisvių stovyklon. Buvome varo- mi įvairiausiems nepakeliamiems darbams, o maisto veik nedavė jokio. Mums visiems buvo aiš- ku, kad rusai nori su mumis kuo- skubiausiai susitvarkyti. Belais- viai mirė kasdien šimtais badu ar buvo sargybinių šaudomi. Ne- matydamas kitos išeities ruošia- mi iš stovyklos kaip nors pabė- gti. Ir, ačiū Dievui, vieną 1947 m. žiemnos naktį, vien tik apatiniais rūbais, perlipau stovyklą supan- čią spygliuotą vielą, ir pasilei- dau nežinion. Pakely gavau iš gerų žmonių suplyšusias, kelnes ir švarką.

Kadangi Rytprūsiose jau se- nai buvo kalbama, kad Lietuvoje galima geriau nuo rusų pasislė- pti ir gauti maisto, tai į ten ir patraukiau. Mano laimei Nemu- nas buvo gerai užšalęs, tai gana greitai ir laimingai atsidūriau jo antroje pusėje, o iš čia ir Lie- tuvoje. Kiek pakeliavęs pėstio- mis pasirūpinau maisto ir jau traukiniu pasileidau tolyn. Atsi- dūriau Kaišiadoryse, o iš čia vėl pėstiomis apkeliauvu Musninku, Kernavė, Liuliškius, Ardziškius, Gelvonis, Ukmergė, Jonavą ir kitas jau vardais pamirštas Lie- tuvos vietoves. Visur buvau pri- imtas, kaip geriausias draugas, nors lietuvių žinojo, kad vokie- čio šelpimas ir slėpimas galėjo jiems atnešti nelaimę.

Bekelaujant, tekdavo kelyje susitikti daug kariškų sovietinių sunkvežimių, kuriais buvo tre- miami lietuvių seneliai, ligonys, moterys ir maži vaikai. Baisia- sia buvo tai 1948 metų pavasari, kada masiniai trėmimai palietė veik visą Lietuvą. Kurį laiką ir aš pas slėpiau si miškuose, o tik trėmimams apimus grįžau pa- žiūrėti lankyto vietų, istitikinti retą tesuradau—dauguma sody- bos buvo išplėtos, apgrautos, be- langų ir durų. Jos liko tuščios ir be žmogaus, lyg šmėklos dyku- moje. Ypatingai rudens metu, ūkujant vėjui, šiurpas nukrė- davo pro šalį einant.

Kai kur apie Musninkus buvo atvežta rusų kolonistų ir apgy- vendinti istremtųjų lietuvių ū- kiuose. Tačiau partizanų perse- kiojami jie ilgai atvežtoje vieto- je neišbūdavo—bėgdavo į mies- tus elgetauti ir vogti.

Gelvonių ir Musnikų apylinkė- se populiariausias partizanais bu- vo K. slapyvardė "Dobilas". Jis buvo šių apylinkių partizanų grupės vadas ir su savo vyrais labai daug kraujo nuleido soviet- tams ir jų pakalikams lietuviams. Užtekdavo bet kur tik jo varda paminėti, kai nešvarios sąžinės žmogus pradėdavo baimingai dai- rytis aplink. Aš jį pažinau as- meniškaai ir tikrai galiu pasaky- ti, kad tai buvo vyras be baimės ir jausmo ir tikslą visada pasie- kiau. Vis dėl to ir jis žuvo, kaip išdavimo auka—vienas malūni- ninkas jį apgirdė miego mitfe- liais pripilta degtine ir kartu su dar dviem draugais išdavė mili- cijai. Buvo kalbama, kad juos sovietai sulikvidavo. Kiek vėliau: vienas komunistas eigulys nušo- vė kitą žymų partizaną X. Iš me- džioklinio šautuvo jam buvo vi- sai demoliuota galva, kad jo nie- kas ir aptažinti negalėjo. Atvy- kę rusai spardė jo lavoną ir kla- sinėjo apylinkės žmones ar kas jo nepažįsta. Jei kas ir pažino- jo, bet neišdavė.

Kalbantis su partizanais, jie la- bai skųsdavosi savo žiauriu liki- mu, bet vilties nepraradavo, kad Lietuva ir vėl bus laisva. Ypa- tingai 1950 metais partizanų skai- čius padaugėjo imant jaunus vy- rus karinėm tarnybon.

Man išvykstant Vokietijon, žmonės manęs labai gailėjosi ir prašė pasakoti visiems, kas Lie- tuvoje darosi, tik neminėti jų pa- vardžių.

Nežūrint sunkaus gyvenimo dabartinėje Lietuvoje, lietuviui nepraranda humaro. Yra daug liaudies sukurtų dainų ir satyrų, pašiepiančių okupantus, ir savų ju tarpe susirinkę laisvai pasijuo- kia ir padainuoja.

Taip baigia savo prisiminimus jaunas vokieitis.

PLBVKVI

LITHUANIA GATVĖ ROMOJE

Romos LB pirmininkas kun. V. Mincevičius savo laiku darė žygių, kad Romoje būtų Lietu- vos vardu pavadinta bent viena gatvė ar aikštė. Buvusią prieška- rinę "Lituanija" gatvelę Sovietų rūpesčiu italai buvo panaikinę. Dabar gautas atsakymas, kad Ro- mos viceburatorius Giorgio An- dreoli pirmininkaujama komisija visais balsais nusprendė pavin- ti "Lituanija" vardu vieną Romos aikštę Parioli zonoje. Ši zona yra aristokratų ir diplomatų, viena iš gražiausių Romoje. Joje yra Lie- tuvos pasiuntinybė prie Sv. So- to.

RUDENĖLIŠ

Tai ne gegužis soduose vyšnių šakas linguoja, Tai ne pavasaris džiaugsmingai siaučia, O rudenėlis jau su gervėm išplasnėja, Išsineša jau paskutinį džiaugsmą.

O tas dangus dar toks gilus ir giedras! Šviesus vasarydžio spalvos priplūdęs. Tavo svajonių mėlynasis žiedas... Bet sodus rudenėlis. Ne gegužis.

P. Stelings

MŪSŲ TEISININKŲ UŽDAVINIAI ATKURSIMAI LIETUVAI

Lietuvos Teisinių Draugijos Pirmininkas R. Skipitis Apie Tremtinių Teisinių Veiklą ir Įnašą į Lietuvos Laisvinimo Darbą

Lietuvos teisinių uždavinių atkursimai Lietuvai labai dideli. Lietuvos teisinninkas, grįždamas iš laisvojo pasaulio išlaisvintoj... Lietuvon, turėtų parsiųžti konstitucijos, vieno visai Lietu- vai civilinio teismo ir pereinamu- jų nuostatų projektus,—pažymi Lietuvos Teisinių Tremtinių Draugijos centro valdybos pirmininkas adv. R. Skipitis.—Paruošti konstitucijos projekta mūsų teisinninkams, manau, ne- sudarys nenugalimų sunkumų. Daugiau gali būti ginčų ir sun- kumų susitarti politinėms gru- pėms dėl vienu ar kitu konstitu- cijos nuostatų.

Labai didelis ir mūsų sąlygo- mis labai sunkiai teįveikiamas ci- vilinio teismo projekto paruo- šimas. Per 22 Nepriklausomybės metus buvo bandymų sudaryti vieną civilinį teismą visai Lie- tuvai, bet jis taip ir liko nesuda- rytas. Dabar laisvajame pasauly- je teturime tik apie pusę Lietu- vos teisinninkų, ir jie beveik visi priversti dirbti nieko bendro su teise neturintį darbą. Todėl su- darymas civilinio teismo Lietu- vos teisinninkų dabartinėmis są- lygomis yra beveik nepasiekia- mas idealas. O vis dėlto nusista- tyta to idealo siekti.

Š. m. vasario 21 d. Lietuvos Teisinių Tremtinių Dr-jos at- stovų suvažiavimas Chicagoje nutarė pavesiti centro valdybai sudaryti komisiją civiliniam tei- synui ruošti.

Kur ir kiek yra lietuvių tei- sininkų tremtinių, kaip jie vei- kia?

Kalbėdami apie Lietuvos teisinninkus, turime pažymėti, kad jie yra išsiblaškę po platų pasaulį, kaip ir visi kiti tremtini- ai lietuviai. Tas išsiblaškymas gerokai trukdo organizuoti veiks- lą. Iš viso Lietuvos teisinninkų laisvajame pasaulyje yra per 400. Iš jų Lietuvos Teisinių Dr-jai priklauso 268. Lietuvos teisinnin- kai tremty yra išsikūrę šiose šal-yse: JAV — 292, Kanadoje — 32, Australijoje — 29, Vokietijoje — 23, kitose 8 valstybėse—14, dar gali būti laisvajame pasaulyje mums nežinomų apie 20 Lietu- vos teisinninkų.

Didžiausias Lietuvos teisinnin-

KLAUSYKITEŠ LITHUANIAN MELODIAS KIEKVIENA SEKMADIENI 3:00 iki 3:30 P. M. RADIO STATION WFAC Banga 1050 kil. (Detroito laiku) RALPH VALATKA, Programos Vedėjas 15756 Lesure Avenue, Detroit 27, Mich. Telefonas Broadway 3-2224

“GARSO” KNYGYNE GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

ŠVENTASIS RASTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS. J. E. Arkiv. J. Skvirsko vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalo Darbų aprašymą; laiškus Apaštalo: šv. Pavlo, šv. Jokūbo, šv. Jono, šv. Jude ir gilųj atėjėnėnėi iš ano pasaulio dalykų Aprėikėma, surašytą apaštalo šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzaus darbai ir stebėklai.

SVENTASIS RASTAS tai yra KNYGA knyga. Todėl patys užsisakykite jį ir užsakykite mūsų brolius, kurie yra karo aurdų išblaškėti. Jie yra labai išsilgę lietuviškų knygų. Stipriais audeklo apdarais \$4.00; popieriniais virėliais—\$2.00.

SVENTŲJŲ GYVENIMAI—Škaičymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant virėšaus. Kaina tik \$4.00.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIECIU? Tai yra labai naudinga knygtė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Knygtė mažo formato. Gali moterų ją įsidėti į ridikuli (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Kaina 25 centai.

- JOBŲ DRAMA, prof. Ant. Maceinos.....\$2.00 DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Ant. Maceinos.....2.00 SVENTIEJI AKMENYS (eilėrašėiai), Fausto Kirėos.....2.00 MISIOS, Jeronimo Kaėinskio.....1.50 SVENTASIS RASTAS, II tomas.....5.00 LAUDIES DAINOS, IV, K. V. Banaėio.....2.00 100 LAUDIES DAINŲ, K. V. Banaėio.....7.00

Užsisakant kreipkitės į “GARSO” ADMINISTRACIJĄ 73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

NAUJA KNYGA “KALBA KARO NENUGALĖTIEJI VAIKAI”

Alice Cobb, “War’s Unconquered Children Speak.” Išleido The Beacon Press, Bostone, 1953, m., psl. 244. Kaina \$3.50.

Kaip paveikė vaikus II-sis Pasaulinis karas, sunaikinęs istisus miestus, išžudė milijonus? Kaip paveikė subrendimą, išsivystymą vaikų, kurie neteko gimtojo krašto, namų, dažnai net ir tėvų? Kaip auga, ko siekia, kaip žiūri į gyvenimą jaunuoliai, kurie karo neatmena, bet mato ir gyvena baisiąsias jo pasekmes? Kaip išspręsti seniai pasibaigusių karo šiandien dar labai aktualias problemas? Kuo sumažinti jo atneštas tragedijas?

Alice Cobb, žinoma pedagogiko specialistė ir labdaros organizacijų veikėja nutarė rasti atsakymus šiems klausimams, ir rasti juos pačiuose nukriaustuose. Ji aplankė 9 Europos ir Vidurinių Rytų kraštus. Ji matė sugriautus miestus ir miestelius ir kaimus, lankė našlaitynus, stovyklas, Lebanone, Syrijoje, Jordane, Gazoj, Graikijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir Suomijoje jų kalbėjo su vaikais, kurių gyvenimo vagas karas buvo staigiai nutraukęs ir pakeitęs. Vienį jų savo gyvenimo krizę išgyveno besibaigiant karui, kiti gi, kaip kad graikai, dar 1949 metais neteko savo tėvų kovė su raudonaisiais partizanais.

Keliaudama po Vokietiją, Alice Cobb buvo savaitei sustojusi Diepholze lietuvių stovykloje, kuriai skiria du savo knygos skyrius. Autorė vaizdžiai aprašo pirmuosius stovyklos ir gimnazijos išpuždžius.

“... aš žinojau, kad pati mokykla buvo įkurta senose vokiečių kareivinėse. “Tačiau niekas negalėjo tikėtis rasti pastatą taip niūrų, kaip tas kareivinės... pirmasis išpuždis mane pritrėnkė. “Šis pastatas”, pagalvoju, netinka net kariuomenėi. Bet vaikams—ir dar nesveikiems vaikams—tai neįmanoma!”

“Aš aplankiau klases... Kai kurie kambariai buvo dideli, kaip klounai, kiti daugiau panašūs į celes. Tik keliuose buvo rašomųjų stalų. Tačiau bent visi turėjo suolus. Kambariai buvo šalti. Bet juk jie visuomet buvo šalti, nepašildomi nė žiemos metu. Tie vaikai, kurie turėjo palat- tus juos dėdėdavo ir pamokų metu.”

Niūrios kareivinės, bombų ir skeveldrų apgrautos, blogi laip- tai, dideli, tamsūs ir šalti kori- dorai, ilgos eilės stalų valgomosio pasieniuose, bulvės, juoda duona ir “ersatz” kava; pusiau- sugriuvę gyvenamieji namai, di- džiuilė bombos išgriauta duobė aikštėje, mažytė skurdė koplytė... bet visur varka ir švara.

Didelio išpuždžio autoriui pada- rė vaikūčiai, jų dainuojamos lie- tuviškos dainos, gražiai pašokti tautiniai šokiai.

“Čia buvo Lietuva... gyva ir stipri ir linksma.”

Tačiau už viską labiau Alice Cobb išidėmėjo tą didelę tėvy- nės meilę, kuria buvo persunktas visas jų skurdus gyvenimas ir jų žodžiai.

“Vasario 16 Dienos Gimnazi- ja! Tikrai jokia kita mokykla jokio vardo nėra turėjusi... Tai teikičia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą, 1918 m. vasa- rio 16 diena.”

Sunkus stovyklos gyvenimas. Tačiau lietuvių vilties nepran- gda. Virš stovyklos plevėsuoja trispalvė, o iš jaunų ir senų lū- pų skamba Lietuvių Tautos Him- nas. Jų gyvenimo tragedija ge- rai išsako vienos lietuvių autorėi pasakyti žodžiai:

“Daugelį metų aš pažinojau tik žmones, kurie buvo viską prar- dę... Aš galiuosi, kad aš vi- suomet turiu imti ir būti elgeta. Ir man liūdna, kad aš pati negaliu nieko duoti.”

Knyga gausiai iliustruota nuotraukomis, ji nupiešia mūsų ir daugelio kitų tautų žiaurų liki- mą. Kiekvienas šiame laisvame ir turtingame krašte gyvenantis žmogus turėtų ją perskaityti, kad geriau suprastų tą skurdą, tas baisesias sąlygas, kuriose vargsta nemaža saujelė ir mūsų brolių.

“Aš aplankiau klases... Kai kurie kambariai buvo dideli, kaip klounai, kiti daugiau panašūs į celes. Tik keliuose buvo rašomųjų stalų. Tačiau bent visi turėjo suolus. Kambariai buvo šalti. Bet juk jie visuomet buvo šalti, nepašildomi nė žiemos metu. Tie vaikai, kurie turėjo palat- tus juos dėdėdavo ir pamokų metu.”

“Aš aplankiau klases... Kai kurie kambariai buvo dideli, kaip klounai, kiti daugiau panašūs į celes. Tik keliuose buvo rašomųjų stalų. Tačiau bent visi turėjo suolus. Kambariai buvo šalti. Bet juk jie visuomet buvo šalti, nepašildomi nė žiemos metu. Tie vaikai, kurie turėjo palat- tus juos dėdėdavo ir pamokų metu.”

Galima gauti “GARSO” ADMIN-ISTRACIJOJE, P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$2.50.

LIETUVIŲ PAMINK- LINIS KRYŽIUS AUGSBURGE

Š. m. spalio mėn. 3 d. 15 val. Augsburgėje įvyko iškilmingas lietuvių paminklinio kryžiaus atidengimas.

Šis kryžius buvo pas- tatytas dar 1945 m. Augsburgio stovyklose gyvenusių lietuvių tremties metams atminti ir per aštuonis metus savo išvaizdą la- bai pakeitęs. Buvo kreiptasi į se- niau Augsburgėje gyvenusius tau- tiečius, kurie daugumoje dabar- tiniu metu randasi Jungtinėse Amerikos Valstybėse, ir prašyta paramos šį taip brangų atmini- mą atnaujinti. Atsišaukimas su- silaukė greito reagavimo ir iš bu- vusių augsburgiečių, per kan. V. Zakaraušką ir inž. J. Muloką, bu- vo tuojau gauta 61 doleris. Pini- gus gavo p. J. Balsys, kuris juos tuojau perdavė PLB Augsburgio Apylinkės Valdybai. Nemažai prie šio kryžiaus globos ir at- naujinimo prisidėjo ir vokiečiai suilgaikštis Fuger, kuris jau anksčiau su vietiniais lietuviiais palaikė artimus ryšius.

Iškilmės buvo atidarytos trumpu Apylinkės Valdybos pirmininkės Augustaitienės žodžiu, o išsami šio kryžiaus istorija buvo nupasakota seniausio apylinkės gyventojų J. Balsio. Baigdamas jis pareiškė nuosirdžią padėką visiems prisidėjusiems prie šio kryžiaus pastatymo, išlaikymo ir atnaujinimo.

Trys tautiškaiss rūbais apsirengusios lietuvių padėjos prie kryžiaus vainikė o kun. Bunga tarė žodį, primindamas, kad kry- žius per visus amžius buvo kan- čiu ir mirties simbolis.

Po iškilmių buvo sugiedotas Tautos Himnas ir bendrai nusi- fotografuota. PLBVKVI

BALF SANDELY GAUTI DRABUŽIAI IR KITI DAIKTAI 1953 M. SPALIO MĖNESI

Table with columns for state/city and items. Connecticut: Hartford, Anna Jankauskas... 56; Hartford, J. Kanišauskas... 64. Illinois: Rock Island, Rev. A. Steponaitis... 29; Springfield, Peter Shimkus... 680; Balf 84 skyrius... 709. Iowa: Knoxville, Wilson Howland... 19; Gvertin... 19. Massachusetts: Pittsfield, M. Urban... 24. Maryland: Westermport, N. Paškūnas... 52. New Jersey: Atlantic City, Mrs. Urban... 19; Bayonne, Joseph Jodzewich... 4; Newark, Balf 35 skyrius... 62; Phillipsburg, The Peoples Lock- smith... 40; Highland Park, Lucy Amanti... 9. New York: Brooklyn, Lubinskienė... 6; B. Ramanauskienė... 11; Kesler... 39; Bileris... 21; Jonas Veršelis... 3; Anna Borloff... 14; Zukas... 12; Zukiėnė... 8; Marijona Šiluvienė... 10; V. Sentoraitis... 67; Andrius Ignaitis... 6; Jonas Brundza... 14; Iz. Paukštys... 15; J. Stankevičius... 11; P. Švitra... 32; Anna Zalsky... 6; A. Triponkas... 102; B. Švalbonas... 20; U. Lipševičienė... 13; Kuėinskas... 10; A. Ramonas... 21; St. Zabartaviėienė... 20; Ant. Riekiėvičius... 110; J. Showlskis... 17; Elmhurst, M. Gairius... 6; Great Neck, Balf 20 skyrius... 277; Richmond Hill, M. Kempė... 6; Amsterville, Balf 33 skyrius... 6; A. Lukėšys... 2749; 3,626. Ohio: Dayton, Holy Cross Church... 460. Pennsylvania: Kingston, K. Kuėinskas... 6; Argota, K... 13; Philadelphia, Adam Oželis... 135; Phila., St. Česnavičienė... 118; Bryn Mawr, V. Mašalaitis... 15; 287. Viso 5,431 svaras. Balf'o vadovybė nuosirdžiai dė- koja už aukas lietuvių šalpos reika- lams. Aukas ir daiktines dovanas siuski- te: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. 220 invalidų tremtyje laukia tavo aukos. Ar jau aukojai.

MUSIC FOR AMERICANS

Europeans, with an unusually rich musical heritage of their own, are inclined to view America as the land of jazz, popular love songs and “hillbilly” music. Though these types of music are part of the American scene, classical music in all its forms continue to play a large part in the life of many Americans.

How large the influence of classical music has become is revealed in figures compiled by Mrs. Helen Thompson, executive secretary of the American Symphony Orchestra League. Some 30,000,000 Americans, she writes in a recent issue of the National Music Council Bulletin, are actively interested in concert music.

To satisfy this demand there are about 900 professional and amateur symphony orchestras and 80 opera companies in the United States. Concerts were given in more than 2,100 communities last year. There are about 150 periodicals devoted entirely to music and 1,200 music critic and writers. Sixty million dollars worth of classical records were bought last year.

Where music is concerned figures only tell part of the story. Virgil Thomson, leading critic and composer, told another part when he said recently, “No country before us, not Germany nor Austria nor England of Tudor times ever quite so... turned itself over to the tonal art. But for this century at least, music is our hobby and our habit, and the chiefest, after breadwinning, among all our avowable preoccupations.” The truth of this statement is emphasized by the fact that the 30,000,000 Americans interested in good music represent twice the number that attended a major league baseball game last year and six times the

number who played a round of golf. America's love of good music is not surprising. The United States has been settled by people from many music-loving countries. Immigrant groups brought with them a rich musical heritage and not only the desire to listen to, but also the urge to make good music. They formed thousands of singing societies, instrumental ensembles and symphony orchestras. Under their influence good music has become, as Virgil Thomson said, one of America's chief preoccupations.

How much America owes to the great musical genius of other countries is shown in an examination of the works played by America's leading symphony orchestras last year. Eighty-three per cent of their repertoires were works by foreign-born composers. American-born musicians, however, are beginning to write works which are winning critical and popular acceptance the world over.

It is clear that good music is part of American life. Our letters to friends and relatives abroad might well reflect this fact. We can tell how our community supports good music. Mentioning the fact that our town or city has a symphony orchestra or a concert group of some kind which is well received, reveals a side of American life which is too often overlooked abroad. Details of a local concert which you may have attended or your part in a singing society or church would be of interest to those with whom you correspond and help make clear the part that good music plays in America today.

LIETUVIAMS ŽINOTINA

Kiekvienam lietuviui žinotina, kad Chicagoje mieste veikia VLIKŲ išlaikomas PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVAS, kuris renka ir saugo viso pasaulio lietuvių istorinę medžiagą. Todėl kiekvienas lietuvis prašomas siųsti šiai įstaigai archyvinę, bibliografinę ir muziejinę medžiagą.

Kad būtų lengviau orientuotis, ką reikia siųsti, žemiau pateikiama siųstinių dalykų sąrašas: 1. Archyvinė medžiaga: Organizacijų protokolų knygos, kongresų, konferencijų ir kitų suvažiavimų protokolai ir kt. Vienuo- lynų, parapijų, organizacijų, įstai- gų, imonių ir pavienių asmenų archyvai ir kt. Iš laikraščių iš- karpos. Rengtų parodų, vaidini- ų ir minėjimų—akademijų plakatai, bilietai, kvietimai, progra- mos, katalogai ir kt. Laimėjimų moksle, sporte ir kitur pažymė- jimai. Pasakytų kalbų, giesmių, dainų ir muzikos plokštelės (re- cords) ir magnetinių būdu užra- šymai (tape recordings, wire recordings). Įvairių įvykių fil- mos, fotografijų negatyvai ir kli- šės. Rankrašėiai. Laiškai. Laiš- kų blankai ir vokai su lietuviš- kais vaizdeliais ir lietuviškais įrašais. Lietuviškos atvirutės. Parašyti atsiminimai, veiklos is- torijos ir kt.

2. Bibliografinė medžiaga: Lietuvių parašyta bet kuria kal- ba spauda. Apie lietuvius kita- taučių parašyta spauda. Spauds lietuvių išleista bet kuria kalba. Pastaba: Renkama anksčiau iš-ėjusias ir dabar einančias knygas ir laikraščių komplektus ar jų dalis (rimto turinio ir juokų, spausdinti ir ranka rašyti).

3. Muziejinė medžiaga: Bažny- tinės ir organizacijų vėliavos,

antspaudai, ženklai, šarfai, uni- formos ir kt. Įvairiomis progro- mis gauti ordina, medaliai ir ki- ti pasižymėjimo ženklai. Iš Lie- tuvos atsivežti suvenyrai: gintar- us, žemė, pinigai ir kt. Droži- niai, audiniai ir kt. Fotografi- jos, paveikslai, žemėlapiai, plan- nai, modeliai ir kita vaizdinė priemonė.

Istorinę medžiagą galima sius- ti ir dideliais kiekiais, nes Šv. Kazimiero Vienuolyno šiai įstai- gai duotose erdviose patalpose vietos yra. Adresas: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Mar- quette Rd., Chicago 29, Ill., USA. PLA Direktorius

SVARBUS METINIS LRKSA 54 KUOPOS SUSIRINKIMAS

GRAND RAPIDS, Mich. — Gruodžio 6 d., po paskutinių šv. Mišių, parapijos mokyklos klub- ruimyje bus svarbus LRKSA 54 kuopos susirinkimas. Bus renka- ma nauja valdyba.

Kazys M. Rinkus viešai pareiškė ilgiau neraštininkaus ir pini- gų nuo narių neims nuo sausio mėn. 1954.

Todėl nariai ir narės, kad ir pilnai užsimokėję už 1953 metus, ateikite į metinį susirinkimą. To reikalauja kuopos valdyba. Kurie to neįsipildysite būsite po paba- da nuo \$2.00 iki \$4.00 ir tie pi- nigai eis apmokėti naujam finan- sų raštininkui už jo darbą.

Todėl lauksime jūsų visų gru- džio 6-tą metiniam 54 kuopos su- rinkime. Kuopos valdyba: Wm. Mazur, pirmin. K. M. Rinkus, raštin.

“DIEVAS SU MUMIS” MAŽIESIEMS KATEKIZMAS

Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Deksnis. Išleido Šv. Kazimiero Seserys. 73 puslapių, paveiksluotas.

Kaina 25c egzempliorius Užsakant kreipkitės į: “GARSO” ADMINISTRACIJA P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.

VIETINĖS ŽINIOS

LRKSA 4-TOS PENNA. APSKRITIES SUSIRINKIMAS

LRKSA 4-tos Penna. apskrities kuopų atstovų metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 22-ą, 1953, Šv. Marijos parapijos svetainėje, 258 Zerby Ave., Kingston, Pa.

Kaip metiniam susirinkime, bus išduoti valdybos raportai, pranešimai, bus svarstomi sekančių metų veiklos planai, taipgi bus renkama valdyba 1954 metams.

Tadgi visos kuopos, priklausančios prie 4-tos apskrities, prisiskaitė savo atstovus.

Po susirinkimo Petro Brusoko patalpose, 458 Main St., Edwardsville, įvyks pramoga pagerimui visų pareigūnų ir darbininkų dirbusių pavasariniame ir metiniam apskrities išvažiavimuose. Čia taipgi bus pritaikinta programa.

Visus kuopų atstovus ir darbininkus maloniai kviečiame dalyvauti.

Pranas Katilius, pirmin. Alicija Venlauskienė, sek.

ŠV. PRANCIŠKAUS PARAPIJOS BAZARAS

Metinis Miners Mills Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos bazaras prasidėjo trečiadienį, lapkričio 11-tą, parapijos svetainėje, Chandler ir Thomas gatvės, Miners Mills.

Šio bazaro pelnas eis pagerinimui parapijos svetainės ir įrengimui moderniškos virtuvės, kuria galės naudotis šios parapijos draugijos rengiant savo pramogas.

Bazaras baigsis šeštadienį, lapkričio 14-tą, vakare.

Bazaro rengimo komiteto garbės pirmininku yra vietos klebonas kun. A. G. Ežerskis, generalinis pirmininkas—Jurģis Aleksis. Komiteto sudaro visų parapijos draugijų atstovai.

Klebonas kun. A. G. Ežerskis ir komitetas kviečia parapijiečius ir svečius gausingai lankyti bazarą, linksmai praleisti laiką ir paremti kilnų tikslą.

METINĖ ŠV. PETRO IR POVILO PARAPIJOS PRAMOGA

Sugar Notch Šv. Petro ir Povilo parapijos metinė pramoga—kumpienos ir blynų vakarienė—įvyks šeštadienį, lapkričio (November) 14, vakare, parapijos svetainėje.

Po vakarienės bus išleidimas vertingų dovanų. Tarp kitų dovanų yra vyriški drabužiai eilutė (a man's suit), kurią padovanojo Crawford Clothes, Wilkes-Barre.

Generalinį pramogos rengimo komitetą sudaro: kun. klebonas Alf. J. Žukauskas—garbės pirmininkas; Mrs. Margaret Zemet—pirmininkė; Mrs. Albina Dowling ir Mrs. Mary Šupšinskas—padėjėjos.

Ivairių komisijų narės—nariai: Mrs. Matilda Bekampas, Mrs. Eleanor Melski, Mrs. Helen Walcheski, Mrs. Adele Zdonowicz, Mary Slavoski, Frances

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas lietuvis katalikas turi galimybės pasirinkti prieinama kaina. Pasinaudokite proga

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kan. Pr. M. Juras. 544 pusl. Kaina \$3.00.

SVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienintelė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kuniga maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemaziau 10 egzempliorių—10 centų.

Žymiai Nupigintos Maldaknygės

MALDU VAINIKELIS (originalė kaina 70 centų)..... 50
MALDU VAINIKELIS, juodais aparais..... 40

Užsakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

JONAS C. KIZIS ISTEIGĖ AF KLUBA

Lakūnas Jonas C. Kizis, sūnus Mr. ir Mrs. P. Kizijų, gyv. 1 Center St., Pittston, Pa., Alabamos valstybėje, prie Craig Air Force Base, įsteigė lakūnų klubą, kurio tikslas yra mažom išlaidom lavinti jaunuolius skraidymo meno klubas jau turi 20 narių ir gauna apšėiai naujų aplikacijų priėmimui narystėn.

Lakūnas J. C. Kizis lankydamas Pittston High School pasižymėjo kaip gabus sportininkas. Skraidymo meno jis išmoko Forty Fort stotyje ir įgijo civilinio lakūno laipsnį turėdamas tik 16-ą metų amžium. Militariškesnį tarnybą jis įstojo kovo mėnesį, 1952. Lavinosis Greenville, Miss., vėliau Texas ir galutinai Craig ARB at Eelma, Ala.

MISIJOS

Misijos Šv. Marijos bažnyčioj, Wanamic: lapkričio 8-15: išpažinčių klausymas (apylinkės kunigai) ketvirtadienio vakare, lapkričio 12-tą.

Misijos Šv. Juozapo bažnyčioj, Hanover: lapkričio 15-22: išpažinčių klausymas (apylinkės kunigai) ketvirtadienio vakare, lapkričio 19-tą.

Misijas veda kunigas Antanas Mažukna, M.I.C., Marijonas. Pamokslai kas vakarą lietuviškai ir angliškai.

Visi kviečiami dalyvauti.

MŪSŲ KOLONIJOS ŽINUTĖS

Rudenini prasidėjus, mūsų kolonijoj veiktas vėl pagyvėjo.

Parapijos 40 val. atleidai praėjo gražiai. Choras ir choro solistai gerai pasirodė. Kleb. kun. J. V. Kazlauskas buvo sukvietęs visus apylinkės lietuvius kunigus.

Šį rudenį parapijos bažnyčios priešais, klebonija ir svetainė pertvarkyta ir naujai nudažyta: visa parapijos nuosavybė dabar tikrai graži. Tai yra kun. J. V. Kazlauskas vadovavimo pasekos. Parapijiečiai yra dėkingi.

ALto vietinis skyrius turėjo susirinkimą. Svarstyta siuntimas atstovo į Visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą, Chicago, lapkričio 27-28. Taipgi atsilankė ir kleb. kun. J. V. Kazlauskas. Manoma, kad vienas atstovas vyks savo lešomis. Taipgi nutarta rengtis prie Vasario 16-tosios minėjimo su prakalbotais, dainomis ir vaidinimu. Vaidinimą atliks naujakurių artistų grupė—statys "Aušra". Bus solistas V. Barius, parapijos choras ir choro kvartetas, kurį sudaro V. Barius, F. Česikas, A. Valinčius, J. Butkus. Manau, kad bus ir daugiau programos dalyvių. Vėliau pranešime "Aušra" vaidintojų sąsąta.

BALFo skyrius turėjo savo susirinkimą drabužių vajuos reikale. Nutarta turėti kiek vėliau, nes dabar bus vyskupijos drabužių vajuos. Du vajai kartu yra nepatogu.

Mūsų kolonijoje organizuojasi Bendruomenė, bus daugiau judėjimo.

Bridgeporte bus katedra su vyskupiu. Šv. Augustino didelė bažnyčia bus katedra, o vyskupas atvyks iš Baltimorės gruodžio 1, 1953. Most Rev. Lawrence J. Shehan, D. D. Tai bus pirmas vyskupas Bridgeporto mieste.

Vietinės Susivienijimo kuopos raštinko Baltrušaičio dukte baigė slaugės (nursės) mokslą, dabar tobulinasi Bridgeporto universitete, kurį šį sezoną lanko apie du tūkstančiai studentų.

Nemyra Lambertaitė du metus lankius Bridgeporto universitetą, išvyko toliau mokintis pas lietuvišes sesutes Putnam, Conn. Vietinė vaikų mokykla (tuometinių) didėja mokiniais.

Advokatas Bauras parvykęs iš New Yorko ir P. Kundrosa pirkto namus.

Vienas naujakuris leidžia knygą apie Lietuvos buvusius pinigus. Tai vis progresas mūsų kolonijoje.

Parapijos choras kas sekmadienį pateikia gražius lietuviškus giesmių per sumą. Labai gražu. Dažnai pasirodo solo V. Barius, M. Norkevičiūtė, J. Butkus, El. Janiūnienė ir kiti. Aną sekmadienį choro kvartetas pirmą kartą

sugiedojo Gounod "Sventa Marija". Manau, dabar jau šis kvartetas vis tobulinasi ir pasirodys bažnyčioje ir lietuviškomis dainomis koncertuose. Kvartetą sudaro gražiabalsiai V. Barius, F. Česikas, A. Valinčius, J. Butkus; akompanuoja A. Stanišauskas.

Lietuviškų šokių mokytoja Tamošaitienė organizuoja tautinių šokių grupę iš mokyklos vaikų, neprošalį būtų ir iš suaugusiųjų; o surinkti galima.

Artistų grupė rengiasi suvaidinti komediją "Teta iš Amerikos". Mūs kolonijoj šis veikalas dar nebuvo vaidintas.

PAMINĖJO ARKIV. J. J. SKVIRECKO SUKAKTĮ

BROOKLYN, N. Y.—A. L. R. K. Federacijos New Yorko apskrities surengtas Jo Ekselencijos Kauno Arkivyskupo ir Lietuvos Metropolito Juozapo Jono Skvirecko 80 metų amžiaus sukakties minėjimas Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, 1953 m. lapkričio mėnesio 8 d.

Minėjimą pradėjo rengimo komisijos pirmininkas K. J. Krusinskas įžangine kalba, o minėjimo programą ir tvarką pravedė Vyt. Vaitiekūnas.

Apie J. E. Arkivyskupo amėnį paskaitą laikė kan. prof. J. Meškauskas, o apie J. E. Arkivyskupą, kaip Sv. Rašto vertėją, paskaitą davė Tėv. Klem. Zalais.

Skautų Vyčių vyrų oktetas, pianu pritariant prof. A. Mrozinskiui, išpildė: a) Kur banguoja Nemunėlis—J. Švedo, b) Vėžė mane iš namų—J. Dambrausko, c) Tėve mūsų—J. Gruodžio, ir b) Sanctus—Bethoveno.

Pianistė Julija Rajauskaitė—Šušienė paskambino pianu "Debesyse Paskendusi Katedra" ir Sopeno kūrinius.

Minėjimas praėjo gražioje nuotainioje ir baigėsi 5:30 val. vakare.

Minėjimo dalyvių tarpe paskleista kelios dešimtys "J. E. Arkivyskupas dr. J. J. Skvireckas 80 metų Jubiliasas" (trumpa jo biografija) ir "Ganytojiškas Laiškas Lietuviams" knygelė, išleisti 1953 metais.

Sio minėjimo rengimu daug pasidaravo rengimo komisijos vice pirmininkas kun. V. Dabušis ir kiti komisijos nariai.

S. K. Lukas

ŠAUNUS 20 KUOPOS PIRMININKAS

PHILADELPHIA, Pa.—Mūs Katalikiško Susivienijimo 20-tos kuopos ilgametis pirmininkas Juozas Turauskas, kaip sako, nori rezignuoti—atsisakyti nuo pirmininkavimo. Bet kuopos nariai, pasiryžę padėdai, kad jis būtų pirmininku tos kuopos, taip sakti, iki grabo lentos... Nes jis yra geras ir labai pavyzdingas žmogus, nemėgstantis jokiu ergelėliu. Tad būtų labai gaila, kad jis užsispyrų ir galų gale rezignuotų.

Gerbtinasis Juozas Turauskas, iš tėvų Augusto ir Elenos Lepškaitės Turauskų, yra gimęs Kalnėnų kaime, Nemuniškių parapijoj, Vilnijoje.

Subrendus metuose, jis buvo pašauktas rusų kariuomenėn ir tarnavo Kostromo mieste, kur buvo vyresniu puskarininku ir vyresniu amatininku—stalium.

Atvykęs Amerikon, kurį laiką gyveno Bostone, po to persikėlė į Plymouth'ą. Čia vedė pancelę Ievą Adžgauskaitę, kuriems tai kunigas Vizgirda suteikė Moterystės Sakramentą.

Prieš 33-4 metus jie persikraustė į Philadelphia ir pradėjo gyventi šv. Kazimiero parapijos (Southsides) dalyje. Tada jis priklausė prie LRKSA 10-tos kuopos; o įgijęs nuosavą namą Port Richmond, jis prisijungė prie šv. Jurgio parapijos ir prie LRKSA 20-tos kuopos.

LRKSA jis įstojo 1916 m. į 111-tą kuopą, Plymouth, Pa. Turauskai turi du sūnus, šešias dukras ir nemažą skaitlių anūkių.

Be to, Juozas Turauskas yra dievotas ir pavyzdingas katalikas, kaip ir karštas Lietuvos patrijotas-tėvynainis; o taipgi labai vertina spaudą—knygas, laikraščius—daug skaito.

Vienas iš narių

PALIKIMAI ŠV. PRANCIŠKAUS SESERŲ VIENUOLYNUI

PITTSBURGH, Pa.—Dėkingai ir maldingai prisiminti mirusius geradarius, kurie vienuolynui yra palikę pomirtinę savo testamentą, Seserų Pranciškiečių koplyčioje, lapkričio mėnesį bus atlaikytos trejos šv. Mišios, meldžiant Viešpaties suteikti geradariams amžiną atilį.

Per paskutiniuosius trejus metus šie asmenys yra paskyrę pomirtinę — dalį savo turto Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyno reikalams:

Chicago, Ill.: prel. M. L. Krusas, A. Balčiūnas, S. Bernotas, V. Buivis, M. Grinčius, A. Lėščinskas, B. Paliliūnas, S. Gilvidas.

Pittsburgh, Pa.: A. Mažeika, J. Janulis, A. Baranauskas.

Detroit, Mich.: J. Antanaitis, P. Damm.

Boston, Mass.: J. Kasper, prel. K. J. Urbonavičius.

Miami, Fla.: kun. A. F. Jurgutis.

Waterbury, Conn.: K. Jesaitis, D. Matus.

Hazleton, Pa.: V. J. Kasperowicz.

Los Angeles, Calif.: prel. J. Maciejauskas.

Binghamton, N. Y.: M. Pajlauskas.

Shenandoah, Pa.: A. Šiemanis.

Elizabeth, N. J.: kun. J. Simonaitis.

Gyvus ir mirusius savo vienuolyno geradarius Seserų kasdien prisimena savo maldose ir linki jiems didelių nuopelnų amžinam gyvenimui.

Dėkingos, Šv. Pranciškaus Seserų

MANO ŽMONA PASIMIRĖ BADU

Šiom dienom BALFe buvo gauta tremtinio Martyno Goirės, gyvenančio Vakarų Vokietijoje laiškas. Jame ryškiai jaučiama gili padėka Amerikos lietuviams ir kaip didžiai yra vertinama gautoji parama.

Laiškas kartu atidengia, kokia sunki dalis teko Klaipėdos krašto lietuviams.

Skaitykim laiško rašėjo žodžius:

— Meilingai ir širdingai padėkoju tautos broliams už brangią dovaną—pakietą, kurį 15 rugsėjo gavau. Man senam ir sergančiam žmogui jis didelę pagalbą atgabeno. Savo ūkį ir visą turimą pamesti teko. Sunku dabar gyventi, esu 79 metų.

— Mano žmona, gimusi Mariukė Brožaitis iš kaimo Veveriškių, Klaipėdos apskrities, 1947 metais Gusenų kaime pasimirsiu badu. Aš varginuosiu dieną ir naktį, kol lei Ponas Dievas pavadys.

— Su tikra pagarba ir brangia dėkavone Tamstoms nuo Klaipėdos tautos brolių—Martyno Goirės.

Argi, mielas skaitytojau, skaudaus likimo ištikto tautiečio žodžiai nejudina širdies ir nespaužia kiekvienam asarų? Gi tokių nelaimių slėgiamų tremtinių Vakarų Europoje yra tūkstančiai. Štai kas verčia organizuoti rinkliavas ir nepašykštėti aukos. Tokios tragiškos padėties akivaizdoje neišgirsti nelaimingųjų tautiečių balso ir neduoti nei vieno dolerio jų kančiom, sumažinti, būtų nusižengimas žmogiškumui ir lietuviškumui.

HARTFORD, Conn.—89 kuopos susirinkimas bus lapkričio 29 dieną, lietuvių Šv. Trejybės parapijos svetainėje (po bažnyčia), 53 Capitol Ave.

DETROIT, Mich.—171-mos kuopos susirinkimas bus lapkričio 22 dieną, tuoj po pirmųjų Mišių, Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje; Schaefer ir Grand River.

SOVIETAI GRĮŽTA Į BURŽUAZIJA?

Postalinė godynė su Malenkovo pažadais kai kurių stebėtojų vadinama "naujuoju NEPu", panašiai, kaip Lenino Naujoji Ekonominė Politika 1921 m. su savo nuolaidomis. Iš tikrųjų, Sovietų spauda šiandien nieko tiek nenagrinėja, kaip vartojamųjų gėrybių problema. Ji iškilo tuojau po Stalino mirties, ir jai skiriama vis daugiau vietos.

Rugpiūčio 8 d. Malenkovo kalba, kurioje buvo iškeltas buvimas spragu lengvosios pramonės gamyboje ir paskirstyme ir kurioje buvo pažadėta nedelsiant siekti pagerėjimo, buvo ženklas, kad Maskvos spauda ima dar garsiau šaukti prieš imonių ir krautuvių vadovybę ir personalą, kad bus raginama padidinti, pagerinti, pasivyti ir pralenkti etc.

Nuo 1929 m., kai pirmasis Nepas mirė žiauriai ir labai apvertinta mirtimi, ligi šios dienos Sovietų vartojimas buvo verčiamas valandomis stovėti, kad gautų už labai aukštą kainą bent šiek tiek menkos vertės prekių, buvo nusukamas svaris, patarnavimas buvo blogas ir nemadagus. O jis neišdrįso net pasiskųsti.

Iš kur toks staigus vyriausybės susirūpinimas? Kremliaus spauda pati duoda atsakymą. Ji vis garsiau šaukia, kad vartojimas dabar, esą, jau turis pinigų, kad vartojimas jau reikalaujas.

Maištai buvo Pilzene ir Rytų Berlyne, bet jų nebuvo nei Maskvoje, nei Kijeve. Tačiau Krem-

lius jaučia, kad kas nors panašaus gali atsitikti ir Rusijos miestuose, jei tuojau vartojimas nebus aprūpinamas geresnėmis ir pigesnėmis prekėmis ir jei jis nebus aptarnaujamas su šypsena.

Menkai apmokamų darbininkų ir valstiečių masės nekelia Kremliui baimės. Jų perkamoji galia lygi nuliui, ir jiems nėra ko pateikti. Tačiau yra atsiradę nauji, vidutinių ir aukštesniųjų sluoksnių, pradedant stachanovinkais, kurie turi rublių ir kurie nori daugiau patogumų, negu ligi šiol. Nors jie tesudaro mažą sąaulę sovietinėje vargo jūroje, bet socialiniu ir geografiniu atžvilgiu jie užima strategiskai svarbią poziciją. Jie Kremliaus vardu užima svarbesnes vietas didesniuose miestuose. Per pastaruosius 8-15 m. jų piniginės ir apetitai išsiplėtė. Pradėję turėti Rusijos darbininkų ir valstiečių sąskaita, jie žymiai pralobo, po šio karo apiplėsdami satelitines valstybes. Jie vis aukščiau kelia galvas ir stato vis didesnius reikalavimus. Norėdamas, kad jie būtų pagrindinis ramstis, Kremlius privalo juos aprūpinti gausesnėmis ir geresnėmis prekėmis ir didesniais patogumais.

Klausimas, ar Kremlius galės susidoroti su imonių vadovais, pasikirstytojais ir pardavėjais, siekdamas gamybos ir dabartinės pardavimo sistemos pagerinimo, nepasinaudojęs patio Lenino NEPo esme, būtent, privačiu ūkiu?

Elta

VOKIEČIŲ SPAUDA APIE KARALIAUČIAUS ATEITĮ

Vokiečių laikraščiai "Husumer Tageszeitung", "Dithmarscher Landeszeitung" ir kiti spalio 8 d. laidose reiškia susirūpinimą, kad "Karaliaučius galis tapti lietuvišku".

Ju įdėtuose pranešimuose skelbiama, kad lietuvių tremtinių organizacijos Vokietijoje turinčios žinių apie pasiruošimą šiaurinę Rytprūsijų dalį, vad. Kaliningrado sritį su Karaliaučiaus miestu, prijungti prie Sov. Lietuvos. Laikraščiai skelbia, kad šiuo metu Rytprūsijoje esą apie 900,000 gyventojų, iš kurių apie 500,000 esą atkelti iš Sovietų Sąjungos vidaus. Vietiniai gyventojai esą senieji prūsai lietuvių palikuonys, daugiausia lietuviškais pavardėmis: jie nuo vokiečių esą atskirti ir laikomi vokiečių riterių ordino prievartai suvokietintais.

Sovietai, iš naujo patikrinę ju kilmę, jiems pripažinę Sovietų pilietybę ir 1950 m. leidę net dalyvauti trijų atstovų išrinkime. Vokiečių spauda pažymi, jog ir šis faktas kalbas už tai, kad šiuo metu Rytprūsijoje esą 900,000 gyventojų, nes vienas atstovas tenka 300,000. Tačiau tada nebuvo išrinkta atstovais ir užsienio lietuvių ir nė vieno vokiečio, o visi trys gyniausiai rusai, būtent: Vladimiras Šerbakovas—Karaliaučiaus miesto vardu, Aleksejus Jegorovas—Karaliau-

čiaus apygardos ir Aleksandras Gorbatovas—Išruties rinkiminės apygardos.

Nuo 1952 m., minimųjų vokiečių laikraščių teigimu, įvairiose Rytprūsijų vietovėse, ypač kur didesnė dalį sudaro vietos gyven. tojai, pradėtos steigti mokyklos su dalimi lietuvių ir dalimi vokiečių dėstomąja kalba. Taip pat leidžiamas tam tikras kultūrinis pasireiškimas. Pastaraisiais pora metų Sovietai stengiasi kraštą tirščiau apgyvendinti, ypač ten, kur apie 2/3 dirbamiosios žemės dirvonuoja.

Iš šios ir visos eilės kitų priemonių, ypač griežto sienos pietuose nuo lenkų administruojamų sričių atitvėrimo, daroma išvada, jog Sovietai ruošiasi tą sritį įjungti į LTSR. Tačiau londoninis lenkų "Dziennik Polski" skelbia, kad Rytprūsiai tebėra stambi raudonosios armijos karinė stovykla su ypač gausiais motorizuotais daliniais.

Elta

DIDELĖ AUKA MISIJOMS

Šv. Alfonso parapija, Baltimore, Md., iki šių metų rugpiūčio pabaigos šio krašto ir užsienio katalikų misijoms remti suėmė virš \$70,000, kas sudaro beveik penktą dalį visoje vyskupijoje surinktos sumos. Ten klebonaujau prelatas L. Mendelis. L.

Į GERESNĘ ATEITĮ!

TAUPYMAS YRA UŽTIKRINIMU GERESNĖS ATEITIES

Lietuvių Banke taupymai yra saugūs po Federal Insurance Corp. globa. Kiekviena knygutė iki \$10,000.00 turi valdžios saugumo užtikrinimą. Taupymai čia duoda 2 1/2% nuosimčių.

Čia priėjimas yra patogus ne tik dienomis, bet ir penktadieniais nuo 4:30 iki 6 valandos vakaro; šeštadieniais iki 12 val. pietų.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6712 SUPERIOR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HE. 1-2498

